

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ІСТОРІЇ, МУЗЕЄЗНАВСТВА ТА ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВА

ДИПЛОМНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему:

**«МУЗЕЄФІКАЦІЯ ІСТОРИКО – КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ
ШЕВЧЕНКІВ НА НІКОПОЛЬЩИНІ»**

Виконала студентка II курсу

Магістратури заочного відділення

напряму підготовки 027

«Музеєзнавство, пам'яткознавство»

Дорошенко Любов Анатоліївна

Науковий керівник: доктор історичних наук,
професор

Потрашков Сергій Васильович

Рецензент: начальник відділу освіти, сім'ї,
молоді та спорту, культури та туризму
виконавчого комітету Першотравневської
сільської ради

Дем'янова Людмила Леонидівна

Харків –2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5-11
РОЗДІЛ I Місце садиби Йосипа Шевченка в сучасному житті	
1.1. Історико-культурна цінність.....	12-28
1.2. Побутування садиби в історії культурного ландшафту села Новоіванівка.....	29-31
Висновки.....	32
РОЗДІЛ II Ревалоризація садиби Йосипа Шевченка	
2.1. Оцінка світового досвіду музеєфікації подібних об'єктів.....	33-39
2.2. SWOT-аналіз садиби Йосипа Шевченка.....	45-48
2.3. Наукова концепція проекту музеєфікації садиби Йосипа Шевченка.....	39-44
Висновки.....	48-49
РОЗДІЛ III Проект музеєфікації садиби Йосипа Шевченка.	
3.1. Маркетингові заходи реалізації проекту.....	50-53
3.2. Правові основи реалізації музеєфікації історико-культурного об'єкту.....	53-58
3.3. Очікувані результати музеєфікації пам'ятки.....	58-59
3.4. Експлікаційний план музеєфікованої садиби Йосипа Шевченка. (у додатку)	
Висновки.....	60

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	61-63
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ.....	64-73
ДОДАТКИ.....	74-83

ВСТУП

Актуальність. В останні роки спостерігається активізація інтересу українців до своєї спадщини та пам'яток, які висвітлюють вітчизняну історію. Водночас якість туристичного обслуговування на таких об'єктах залишається на низькому рівні: вони взагалі не пристосовані до екскурсійного огляду та знаходяться у напівзруйнованому стані. Пам'ятки археології в нашій державі часто розкрадаються чорними копачами, а після закінчення розкопок занепадають.

Дніпропетровська область має багато пам'яток історії та археології, які можуть стати центрами регіонального туризму. Проблема музеєфікації таких пам'яток, не тільки для популяризації, але і для збереження самих об'єктів, залишається актуальною, як для Дніпропетровської області, так і для всієї України. Одним з таких об'єктів є садиба родини Шевченків, молодшого брата Тараса Григоровича Шевченка, Йосипа, який жив с. Новоіванівка зі своєю родиною у другій половині XVIII століття.

В умовах, коли українське село занепадає в плані розвитку туризму, село Новоіванівка є перспективним новим об'єктом, що допоможе розвитку інфраструктурі на селі. У рік відзначення 205-річчя від дня народження Тараса Григоровича Шевченка, введення садиби Йосипа Шевченка, як історико-культурної спадщини, може активізувати увагу. Тому музеєфікація та ревалоризація є особливо актуальною на сьогодні.

Водночас у світі, для приваблення туристів, розробляють масштабні проекти музеєфікації таких пам'яток та створюють на базі археологічних заповідників музеї просто неба, де створюють реконструкції зовнішнього вигляду пам'ятки та відтворюють життя її мешканців разом з їх ремеслами, кухнею, обрядами та святкуваннями тощо. Основною метою цих робіт є збереження пам'ятки та інформації про неї для нащадків, які продовжуватимуть її вивчати.

Об’єкт дослідження – музеєфікація спадщини Шевченка, як складової історико-культурної спадщини визначної особи в історії Дніпропетровської області.

Предмет дослідження – музеєфікація та ревалоризація історико-культурної спадщини родини Шевченків на Нікопольщині..

Територіальні межі дослідження – межі села Новоіванівка.

Хронологічні рамки дослідження – охоплюють період від заснування села Новоівнівка Нікопольського повіту Катеринославської губернії 1840 року до руйнування хати Йосипа Шевченка 1960 рік.

Мета дослідження – висвітлити історію с. Новоіванівка, як історико-культурну спадщину родини Шевченків та створити проект музеєфікації садиби Йосипа Шевченка.

Завдання дослідження:

- дослідити історію об’єкту та його функціонування;
- виявити історико-культурну цінність садиби Йосипа Шевченка та довести її унікальність не тільки для села Новоіванівка, а й для України;
- проаналізувати сучасне світове та українське законодавство;
- провести SWOT-аналіз об’єкту;
- розглянути світовий досвід музеєфікації подібних пам’яток;
- розробити проект музеєфікації садиби Йосипа Шевченка,
- запропонувати рекламні та маркетингові заходи для втілення проекту у життя;

Історіографія. Для написання дослідження було використано наукову літературу, яку умовно можна поділити на дві групи: література, яка

стосується дослідження історії села Новоіванівка Нікопольського району Дніпропетровської області, розвиток його ремесел, торгівлі, землеробства; література, яка стосується різних аспектів теорії та практики музеєфікації.

Проблема музеєфікації пам'яток архітектури та містобудування України сьогодні недостатньо розроблена та висвітлена в науковій літературі. Це пояснюється тим, що до 1991 р. музейне будівництво безпосередньо було пов'язане з ідеологічними установками: упродовж 1920-х рр. музеї вважалися центрами науки та просвіти народних мас, у 1930-ті рр. домінантною стала пропаганда досягнень нової влади. У післявоєнні часи основними в діяльності музеїв вважалися культурно-просвітній, політико-виховний і пропагандистський напрями. Ґрунтовніше основи музеєзнавства почали розроблятися з кінця 1970-х – середини 1980-х рр., коли на базі добре збережених та відреставрованих замкових комплексів Луцька, Одеси, Золочева (Галичина), Кам'янця - Подільського створювалися музеї різних профілів.

Проблеми збереження та дослідження пам'яток аналізували В.О.Горбик, Г.Г.Денисенко, П.І.Скрипник [23], Ю.В.Опалько[53], Г.О.Андрес [9], А.І.Червінський [73]. Досвід збереження культурної спадщини у Великій Британії, США, Канаді проаналізувала Т.І.Катаргіна [35]. Юридичні аспекти охорони культурної спадщини розкриті в праці Т.В.Курило «Правова охорона культурної спадщини України» [38]. Нормативно-законодавчу базу з питань охорони пам'яток в Україні аналізувала О.В.Малишева [45,46]. У згаданих працях аналізують окремі аспекти та проблематику збереження культурної спадщини. Натомість аналіз проблем пам'ятко-охоронної діяльності та план дій для оживлення культурної спадщини залишилися поза увагою або не стали предметом окремого аналізу.

Практично відсутні будь-які глибокі дослідження, пов'язані з історією села Новоіванівка. Винятком є невеликі фрагменти історії села, які згадуються у контексті історії Дніпропетровщини в цілому та

Нікопольського району взагалі на різних етапах їх розвитку. У цьому контексті найцікавішим дослідженням є історія міст та сіл України, де в загальних рисах дана інформація про заснування села, появи його та назви, коротко розглядається розвиток у кінці XIX початку XX століття [31]. Місцеві краєзнавці працюють над дослідженням історії с. Новоіванівка. Особливий інтерес представляють роботи О.В.Бондаренко [13], у яких автор вдало поєднує історію села та його сучасність. Не менш цікава інформація про історію с.Новоіванівка міститься в статті П.С.Ганджи [18]. Представляють інтерес також замітки В.І.Глядченко [25] про події, що пов'язані з історією села Новоіванівка в різні часи його існування.

Більшість робіт з музеєфікації почали з'являтися вже у 90 – початок 2000-х років. Е.Н.Мастеница у своїй роботі більше акцентувала увагу на тому, як за допомогою музеєфікації зберегти пам'ятки, які знаходяться у межах міста та можуть бути знищені сучасною забудовою [49].

Існує низка сучасних досліджень, присвячених садибам загалом. Перші садиби IX-XII століття аналізували в своїх статтях М. Ієвлев, А. Козловський, В. Крижановський. Садибні утворення як осередки художньої культури кінця XVIII-XIX століть [Маланюк,2009], а також основні чинники формування садиб кінця XVIII-початку XX століть дослідила В.Я.Маланюк [2007]. Проблеми вивчення збереження і використання садиб - Л.В.Томілович [2013]. Стародавні садиби та їх «поетику»- І. та О. Родічкіни [Родічкін, Родічкіна, 2009]. Українську садибу архітектуру другої половини XVIII - першої третини XIX століття дослідили В. І. Тимофієнко, В. Ю. Єрошев [1993]. Аналізуючи вище сказані джерела, ми бачимо, що садибні забудови займали вагомe місце в архітектурному житті починаючи з IX століття. Від примітивних зразків вони видозмінювалися до яскраво оздоблених, як ззовні, так і зсередини, взірців архітектур свого часу. Їх прикрашали барельєфами, ліпниною, орнаментикою, що вивело їх з рівня житлово-побутової архітектури на рівень витворів архітектурного мистецтва. Невід'ємною

частиною садибних територій були двори, які, частіше за все, відводились під фруктові сади чи фонтани, або використовувались з утилітарною метою.

Середовищні музеї створюються переважно на основі музеєфікованих пам'яток, тому наукове опрацювання цієї теми можна зустріти у дослідженнях питань музеєфікації, які зустрічаються в узагальнювальних теоретичних працях Е.Добровольської, М.Майстровської, О.Мішури, О.Соустіна. Практичні аспекти розглядали Т.Юренєва, О.Мастєніца[49]. Питання розміщення музеїв в історичних пам'ятках порушені О.Барановим, О.Давидовим, О.Д'ячковим, С. Карповим. Більшість згаданих робіт належить до російського музейництва[36].

Незважаючи на всебічне зацікавлення, спеціальних досліджень, що розглядають створення середовищних музеїв, сьогодні в Україні майже немає. Окремі аспекти цієї тематики порушували у своїх роботах В.Їєвлева, О.Попельницький, О.Сердюк, Е.Градун. Теоретичні розробки в галузі тільки розпочинаються, окремими аспектами створення та функціонування музеїв під відкритим небом займалися А.Данилюк, В.Шмельов, З.Гудченко і Т.Кудрявцева, частково – Г.Скрипник.

Багато дослідників намагаються проаналізувати наявний світовий досвід музеєфікації різних типів пам'яток, але робіт, які б проаналізували переваги та недоліки таких проектів немає. Галкіна Є. Л. на основі аналізу європейського досвіду доводить, що при створенні музеїв просто неба можна максимально розкрити та актуалізувати інформаційний потенціал пам'ятки[20].

Є.А.Локотко [44] розглядає етапи створення скансенів та музеїв просто неба, але загалом дослідження охоплює тільки Західну та Північну Європу. Успішна реалізація проекту багато в чому залежить від маркетингових заходів. Цікавим виявився досвід російських вчених, які досліджували маркетингові заходи та використання сувенірної продукції, їх вплив на імідж музею. Так, Г.П.Камнева [32] зазначає, що на сучасному етапі розвитку музейної справи, кожен музей повинен визначитися зі своєю місією і

відштовхуючись від неї шукати партнерів та додаткове фінансування. У статті Р.В.Коврікова [41] розглянуті маркетингові форми, які застосовуються на базі заповідника «Петергоф», а Т.М.Кривошеєва [42] запропонувала деякі кейс-практики, які можуть використовуватися музеями в якості банку ідей при формуванні лінійки власної сувенірної продукції.

Не зважаючи на великий масив наукової літератури не дослідженими залишаються деякі аспекти історії с. Новоіванівка, особливо з музейної точки зору, а створення тут наукового проекту музеєфікації стане значним культурним надбанням громади. Для творення наукового проекту було залучено кілька видів джерел.

Джерельна база дослідження.

Сучасне законодавство України у музейно-культурній царині створює юридичну основу дослідження. Були проаналізовані закони «Про музеї та музейну справу [1], «Про охорону археологічної спадщини» [2], «Про охорону культурної спадщини [3], «Про туризм» [4]; розглянуті конвенції ООН та ЮНЕСКО про охорону археологічної спадщини [1972] та про охорону Всесвітньої культурної та природної спадщини [40]; вивчені постанови та розпорядження уряду УРСР щодо культурної сфери [29].

Цінним джерелом для нашого дослідження є ювілейне видання «Тарас Шевченко і Україна», у якому зібрані різні види джерел з історії Кобзаря (листи, малюнки, поезія, проза, спогади сучасників тощо)[64].

Важливу групу джерел представляють фотодокументи [додаток №2]. Це хата в селі Новоіванівка, в якій жили родичі Т.Шевченка, предмети побуту, картини, що малював Тарас Шевченко, коли був в гостях у свого брата. Фотодокументи дозволяють зберегти не тільки зовнішній вигляд найбільш видатних жителів с. Новоіванівка, але й реконструювати історичну ходу села на різних етапах його розвитку.

У цілому, зібрані джерела дозволяють провести всебічне дослідження та представити науковий проект музеєфікації садиби. Такий проект стане не

тільки науковою розробкою, а у разі його реалізації – справжнім культурним центром Нікопольщини.

Наукова новизна. Проведено загальне дослідження історико-культурної цінності пам'ятки у с. Новоіванівка для обґрунтування актуальності створення проекту музеєфікації. Вперше на основі проаналізованого світового досвіду музеєфікації подібних пам'яток було:

- висвітлено зв'язок Тараса Шевченка з селом Новоіванівка.
- реконструйований вигляд садиби Йосипа Шевченка, молодшого брата Тараса Шевченка, в селі Новоіванівка, до цього пам'ятка не розглядалася, як об'єкт історико-культурної спадщини.
- розроблено проект створення музею просто неба;
- надано рекомендації щодо маркетингових заходів проекту та сувенірної продукції,
- розроблено рекламну кампанію.

Практичне значення. Проект музеєфікації, запропонований автором дослідження, може бути використаний при розробці грантової заявки для втілення його у життя. Фактичний матеріал дослідження та зроблені на його основі узагальнення можуть бути використані у створенні садиб- музеїв, застосовані у розробці лекційних курсів з історії України, краєзнавчих лекцій, наукових досліджень, створенню родинних маєтків.

Апробація результатів дослідження відбулася на конференціях: «Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку» (Харків 2018), «Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку» (Харків 2019), «Культура і мистецтво: традиції, трансформації, дослідження» (Чернігів 2019).

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, дев'яти підрозділів, висновків, списку використаних джерел та літератури, додатків. Повний обсяг магістерської роботи складає 79 сторінок

(основний текст – 64 сторінки). Список використаних джерел та літератури нараховує 80 позицій».)

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Збірник постанов та розпоряджень уряду Української радянської соціалістичної республіки. Київ : Вид-во політичної літератури України, 1965. 671 с.
2. Конвенція об охоране Всемирного культурного и природного наследия. 1972. URL: <http://whc.unesco.org/archive/convention-ru.pdf> (дата обращения: 15.09.2018).
3. Про музеї та музейну справу : Закон України від 04.11.18 р. № 249/95 // Відомості Верховної Ради України. 1995. № 25. Ст. 191. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 14.09.2019)
4. Про охорону археологічної спадщини : Закон України від 12.12.12 р. № 1626 // Відомості Верховної Ради України. 2004. № 26. Ст. 361. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1626-15> (дата звернення: 14.09.201).
5. Про охорону культурної спадщини : Закон України від 14.03.18 р. № 1805 // Відомості Верховної Ради України. 2000. № 39. Ст. 333. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14> (дата звернення: 14.09.2019).
6. Про туризм : Закон України від 04.11.18 р. № 324/95 // Відомості Верховної Ради України. 1995. № 31. Ст. 241. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 14.09.2019).
7. Тарас Шевченко і Україна. У 2 ч. Ч. 2 : "І мене в сім'ї великій, в сім'ї вольній, новій...": увічнення пам'яті Кобзаря на українській землі : рек. бібліогр. покажч. / М-во культури України, Нац. парлам. б-ка України ; [уклад.: О. Білик, О. Галганова ; наук. ред. В. Кононенко]. — Київ : [Б.в.], 2014. — 175 с. — (До 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка). — 100 пр. — ISBN 978-966-7547-64-6 : 27Грн. — [КББ] 91.9:8

ЛІТЕРАТУРА

8. Акинфеева И. И., Железняк О. Е. Сувенир как феномен культуры: специфика и классификационные признаки // Вестник Иркутского государственного технического университета. 2015. № 5 (100). С. 305–314
9. Андрес Г.О. Охорона культурної спадщини України в контексті світових інтеграційних процесів (друга половина ХХ – поч. ХХІ ст.): Автореф. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства за спец.: 26.00.05 – музеєзнавство, пам'яткознавство / Г.О. Андрес. – К., 2009. – С.11.
10. Амеліна Л. Перша в Києві Шевченківська виставка 1911 року / Лариса Амеліна // Образотворче мистецтво. — 2012. — № 1/2. — С. 6-7.
11. Базилівський М. Життя, присвячене книзі : [до 115 років від дня народження Т. Г. Шевченка] / Микола Базилівський // Вісн. Кн. палати. — 2007. — № 3. — С. 46-47.
12. Байер-де, Хаан Р. Несколько замечаний по поводу нематериального наследия / Розмари Байер-де Хаан // Музей. — 2013. — № 7. — С. 18-19.
13. Бондаренко О.В. «Новоіванівка з історії села»/О.Б.// «Колгоспним шляхом», 1963- С. 4.
14. Бондаренко О.В. «Життя с. Новоіванівка»/ О.Б.// «Нікопольська зоря», 1957.-2 травня С. 4.
15. Білоцерковська Л. Нікополь: українська вольниця / Лариса Білоцерковська, Олег Фельдман // Укр. туризм. — 2016. — № 6. — С. 64-66.
16. Бобров Ю. Г. Теория реставрации памятников искусства: закономерности и противоречия. Москва :Эдсмит, 2004. 344 с.
17. Воронина В. М., Кокарев Д. В. SWOT–анализ как современный инструмент исследования в целях антикризисного управления предприятием // Российское предпринимательство. 2005. Т. 6, № 8. С. 23–29.
18. Ганджа П.І.«Рябошапівська шевченкіана»/П.Г.// «Південна зоря», 2009 -13 березня С.4
19. Галасюк С. С. Проблемні питання організації діяльності фахівців

туристичного супроводу в Україні // Глобальні та національні проблеми економіки : електронне наукове фахове видання. Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2015. Вип. 7. С. 566–569.

20. Галкина Е. Л. Музеи под открытым небом // Вопросы охраны, реставрации и пропаганды памятников истории и культуры. Москва, 1982. С. 45–57.

21. Гальченко С.А.Шевченка Тараса Національний музей // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К.: Наукова думка, 2013. — Т. 10 : Т — Я. — С. 615.

22. Гончарова А. В. Музеєфікація садиби Курисів: упровадження європейського досвіду / А. В. Гончарова // Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 26-27 квіт. 2018 р. / М-во освіти і науки України, М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Нац. акад. мистецтв України, Ін-т культурології ; [редкол.: В. М. Шейко та ін.]. — Харків, 2018. — С. 29-30 378

23. Горбик В.О., Денисенко Г.Г., Скрипник П.І. Пам'ятки України: проблеми збереження і дослідження. – Київ: Інститут історії України НАН України, 1994. –42 с.

24. Глушкова П. В. Классификация музеев под открытым небом в аспекте актуализации нематериального культурного наследия // Вестник Кемеровского государственного университета. 2015. № 1 (1). С. 59–63.

25. Глядченко В.І.«Про новоіванівців» /В.Г./ «Південна зоря»,1991.- С.3

26. Дзима В. В. Пам'яткоохоронна діяльність Шевченківського національного заповідника / В. В. Дзима // Праці Науково-дослідного інституту пам'яткоохоронних досліджень / М-во культури України, Наук.-дослід. ін-т пам'яткоохорон. дослідж. ; [редкол.: Клочко В. І. та ін.]. — Київ, 2013. — Вип. 8. — С. 371-382.

27. Жукова О. В. Перспективи розвитку музейного ландшафту України у створенні музеїв середовищного типу (на прикладі музею „Парк Київська Русь”) // Музей як соціокультурний інститут в умовах інформаційного суспільства : зб. матеріалів наук. конф., XVIII Сумцовські читання, м. Харків, 18 квіт. 2012 р. Харків : Майдан, 2012. С. 10–15.

28. Жукова О. В. Діяльність приватних музеїв на основі музеєфікації історико-культурних пам'яток Правобережної України як тенденція розвитку вітчизняного музеєзнавства / О. В. Жукова // Межибіч : наук. вісн. : матеріали П'ятої наук.-краєзнав. конф. "Стародавній Меджибіч в історико-культурній спадщині України". — Меджибіч ; Хмельницький, 2011. — Ч. 2. — С. 204-211. — Бібліогр.: 12 назв. — [Архів автора]

29. Жукова О. В. Культурний туризм і музеєфікація історико-культурної спадщини: перспективи розвитку в Україні з точки зору міжнародного досвіду / Жукова О. В. // Туристичний бізнес: світові тенденції та національні пріоритети : матеріали VII міжнар. наук.-практ. конф. з нагоди 10-річчя каф. туристич. бізнесу, 20 листоп. 2015 р. / М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Ф-т міжнар. екон. відносин та туристич. бізнесу, Харків. міськрада, Департамент міжнар. співробітництва. — Харків, 2015. — С. 93-94. — Бібліогр.: 5 назв. — [Архів автора]

30. Жукова О. В. Сучасні світові тенденції в збереженні історико-культурної спадщини / О. В. Жукова // Проблеми музеєзнавства, збереження та відновлення історичної пам'яті : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф., 14-15 трав. 2014 р. / М-во культури України, Департамент культури і туризму Харк. обл. держ. адмін., Харк. держ. акад. культури ; [редкол.: В. М. Шейко та ін.]. — Харків, 2014. — С. 56-57 79.1

31. Історія міст і сіл УРСР Дніпропетровська обл.: Головна редакція УРЕ АН УРСР, 1971.т. 4. 478с.

32. Камнева Г. П., Туктарова Н. Н. Значение маркетинговой деятельности для современных музеев // Вестник ассоциации вузов туризма и

сервиса. 2008. № 3. С. 27–35.

33. Каулен М. Музей и наследие / Мария Каулен // Музей. — 2009. — № 5. — С. 10-19. — [НАБ]

34. Каулен М. Е. Музеефикация историко-культурного наследия России. Москва : Этерна, 2012. 432 с.

35. Катаргіна Т.І. Збереження культурної спадщини у Великій Британії, США, Канаді (історія і сучасність). – Київ: Інститут історії України НАН України, 2003. – 186 с.

36. Корнилов В. А. Тарханы. Музей – усадьба М. Ю. Лермонтова-М.:Гослитмузей 1948-72с.

37. Карпов С.В. Памятник архитектуры как объект музеефикации // Актуальные проблемы советского музееведения: Сб. научных трудов. - М., 1987.

38. Курило Т.В. Правова охорона культурної спадщини України. – Л.: Львівський юридичний інститут МВС України, 2005. – 156 с.

39. Коляка А. В. Архів Р. Б. Гуревич у Харківській державній академії культури / А. В. Коляка // Проблеми музеезнавства, збереження та відновлення історичної пам'яті : (до 85-річчя Харків. держ. акад. культури та 25-річчя відкриття першого в Україні музейн. від-ня ХДАК) : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф., 14-15 трав. 2014 р. / М-во культури України, Департамент культури і туризму Харків. обл. держ. адмін., Харків. держ. акад. культури ; [редкол.: В. М. Шейко та ін.]. — Харків, 2014. — С. 74-75 79.1

40. Кучеренко С. В. Внесок Юрія Липи у шевченкознавство / Світлана Володимирівна Кучеренко // Українська біографістика : зб. наук. пр. / Нац. акад. наук України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т біогр. дослідж. ; [редкол.: В. І. Попик (голов. ред.) та ін.]. — Київ, 2014. — Вип. 11. — С. 86-01. — Бібліогр.:28 назв. — [НАБ] 63.213

41. Ковриков Р. В. Инновационные аспекты взаимодействия музея–заповедника и зрителя в XXI в., ГМЗ «Петергоф» // Вестник СПбГУКИ. 2016.

№ 4 (29) С. 77–80.

42. Кривошеева Т. М. Сувенирная продукция в музеях – инструмент эмоциональной коммуникации с посетителями // Современные проблемы сервиса и туризма. 2016. Т. 10, № 2. С. 29–37.

43. Культурна спадщина в контексті «Зводу пам'яток історії та культури України» / С. І. Кот та ін. Київ : Інститут історії України, 2015. 486 с.

44. Локотко Е. А. Музеи под открытым небом: история и перспективы развития // Архитектура : сб. науч. тр. 2017. Вып. 10. С. 158–163.

45. Малишева О.В. Нормативно-законодавча база з питань охорони пам'ятників в Україні: проблеми та шляхи вирішення / О.В. Малишева // Актуальні проблеми державного управління. – Харків: Магістр, 2006. - № 1(27). – С. 109-116

46. Малышева А. Дитинець землі руської // Туризм в Україні. 2010. 20 квіт. URL: <http://archeologia.blog.net.ua/author/mummi/page/13/> (дата звернення: 14.09.2019)

47. Маньковская Р. В. Музееведение в Украине. Киев, 2000. 140 с.

48. Маркітан Л. П. Полтавський літературно-меморіальний музей В. Г. Короленка//Енциклопедія історії України:у 10 т./редкол.:В. А. Смолій та ін.;інститут історії України НАН України.-К.:Наук.думка,2011.-Т.8:Па-Прик.-С.372.

49. Мастеница Е. Н. Музеификация городской среды: подходы и методы // Исторические, философские, политические и юридические науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики. Тамбов : Грамота, 2013. № 10, ч. 1. С. 137–141.

50. Мельник В. П. Музей Шевченкового Заповіту // Пам'ять століть. — 2008. — № 1-2. — С. 214—219.

51. Музеї - садиби видатних діячів - Музєєзнавство і пам'яткознавство.museum-monument.knukim.edu.ua

52. Неділько Г.Я. Тарас Шевченко: життя та творчість.-К.,1988.-2435с.
53. Новікова Г. Ю. Середовищний музей як феномен нової музеології // Культура України. 2017. Вип. 55. С. 127–136.
54. Опалько Ю.В. Збереження культурно-історичної спадщини в Сучасній Україні: проблеми та перспективи. // Стратегічні пріоритети. – Київ, 2007. - № 1(2). – С. 83-88
55. Парк Київська Русь. URL: <http://www.parkkyivrus.com/> (дата звернення: 14.09.2019)).
56. Попов П. Революційні прокламації польських повстанців 1831 р. із згадкою про декабристів. - В кн.:Декабристи на Україні. К.,1930, - 2, с. 139
57. Піскова Є. М. Шевченка Тараса музеї та заповідники // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К.: Наукова думка, 2013. — Т. 10 : Т — Я. — С. 614. — ISBN 978-966-00-1359-9.
58. П'ятаченко С. Шевченкознавчі праці Юрія Ступака / Сергій П'ятаченко // Нар. творчість та етнологія. — 2017. — № 2. — С. 7-11. — [Ч/З]
59. Родионова Д. Д., Сергеев А. В. Технология дополненной реальности как перспективное направление развития музейного пространства на современном этапе // Вестник Кемеровского государственного университета культуры и искусств. 2015. № 33–2. С. 51–56.
60. Саллахов Р., Каазик Е. 3D-Технологии в экспозиционной деятельности музеев изобразительного искусства // Мир искусств: Вестник международного института антиквариата. 2015. № 4 (12). С. 86–88.
61. Светличная О. С. Современное понимание термина ревалоризация в теории реставрации памятников архитектуры и его трактовка // Сучасні будівельні матеріали. 2013. Вип. 1 (99). С. 194–197.
62. Севан О. Г. Музеи под открытым небом Европы // Обсерватория культуры. 2006. № 3. С. 60–69.
63. Славенбург (SLAWENBURG). URL:

<http://dostoyanieplaneti.ru/3133-slavenburg-slavenburg> (дата звернення: 14.09.2019).

64. Сиротина Т. А. Трансформация музейной среды в историческом городе / Сиротина Татьяна Александровна // Вопр. культурологии. — 2014. — № 8. — С. 77-86.

65. Скляренко Є. Юрій Меженко та його Шевченкіана / Євген Скляренко // Вісн. Кн. палати. — 2012. — № 3. — С. 42-43. — Бібліогр.: 6 назв. — [Ч/З]

66. Сохацька Є. І. Тарас Шевченко як еталон високої духовності у творчій спадщині Івана Огієнка (митрополита Іларіона) / Євгенія Іванівна Сохацька // Творчість Раїси Кириченко в культурному просторі України на покордонні ХХ -ХХІ століть : зб. наук. пр. : До 70-ліття від дня народження Березині укр. пісні / М-во освіти і науки України, Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка, Ф-т філології та журналістики, Каф. журналістики, Музей Раїси Кириченко ; [упоряд., відп. ред. Г. О. Кудряшов]. — Полтава, 2013. — С. 175-190. — [НАБ] 85.313(4УКР)

67. Теорія та практика музеєфікації : прогр. та навч.-метод. матеріали до курсу для студ. 5 курсу спец. "Музейна справа та охорона пам'яток історії та культури" / М-во культури України, Харк. держ. акад. культури, Каф. музеєзнавства та пам'яткознавства ; [уклад. О. В. Жукова]. — Х. : ХДАК, 2012. — 52 с.

68. Ткаченко М.М. Літопис життя і творчості Т.Г.Шевченка. – К., 1961, с.16

69. Родічкін І, Родічкіна О. Старовинні маєтки України.-К.: Мистецтво,2009,384с.

70. Харківський історичний музей імені М.Ф. Сумцова. URL: <http://museum.kh.ua/> (дата звернення 20.09.2019).

71. Центр Всемирного насліддя. URL: <https://whc.unesco.org/ru/list/555> (дата обрращения: 09.09.2019).

72. Цулая И. Н. SWOT-анализ в системе стратегического управления:

особенности применения и пути адаптации к объектам мезоуровня // Вестник Волгоградского государственного университета. Сер. 3. Экономика. Экология. 2010. № 2 (17). С. 34–38.

73. Чалый М.К. Новые материалы для биографии Т.Г.Шевченка, с.54

74. Червінський А. І. Актуальні проблеми збереження та охорони пам'яток архітектури ІваноФранківщини. // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. – Запоріжжя, 2012. – Вип. XXXIV. – С. 48-53 Проект “СНОІСЕ: культурна спадщина і сучасність”
13

75. Шмелев В. Г. Музеи под открытым небом: очерки истории возникновения и развития. Киев : Наукова думка, 1983. 120 с.

76. Шість туристичних "родзинок" Нікопольщини // Укр. туризм. — 2016. — № 6. — С. 67. — [Ч/З]

77. Юр М. Тарас Шевченко - майстер рисунку / Марина Юр // Мистецтвознавство України : зб. наук. пр. / Акад. мистецтв України ; [редкол.: С. Данченко и др.]. — Київ, 2014. — С. 196-199. — http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mysu_2014_14_28. — Бібліогр.: 3 назви 7

78. Ясновська Л. В. Давньоруські старожитності Чернігівщини у творчій спадщині Т.Г. Шевченка / Людмила Василівна Ясновська // Українська біографістика : зб. наук. пр. / Нац. акад. наук України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т біогр. дослідж. ; [редкол.: В. І. Попик (голов. ред.) та ін.]. — Київ, 2014. — Вип. 11. — С. 201-210.

Додаток А
с.Новоіванівка на мапі України

Додаток Б

Місце розташування музею – садиби на мапі с.Новоіванівка

Додаток В

Хата в с.Новоіванівка, в якій жили родичи Т.Г.Шевченка

Додаток Г

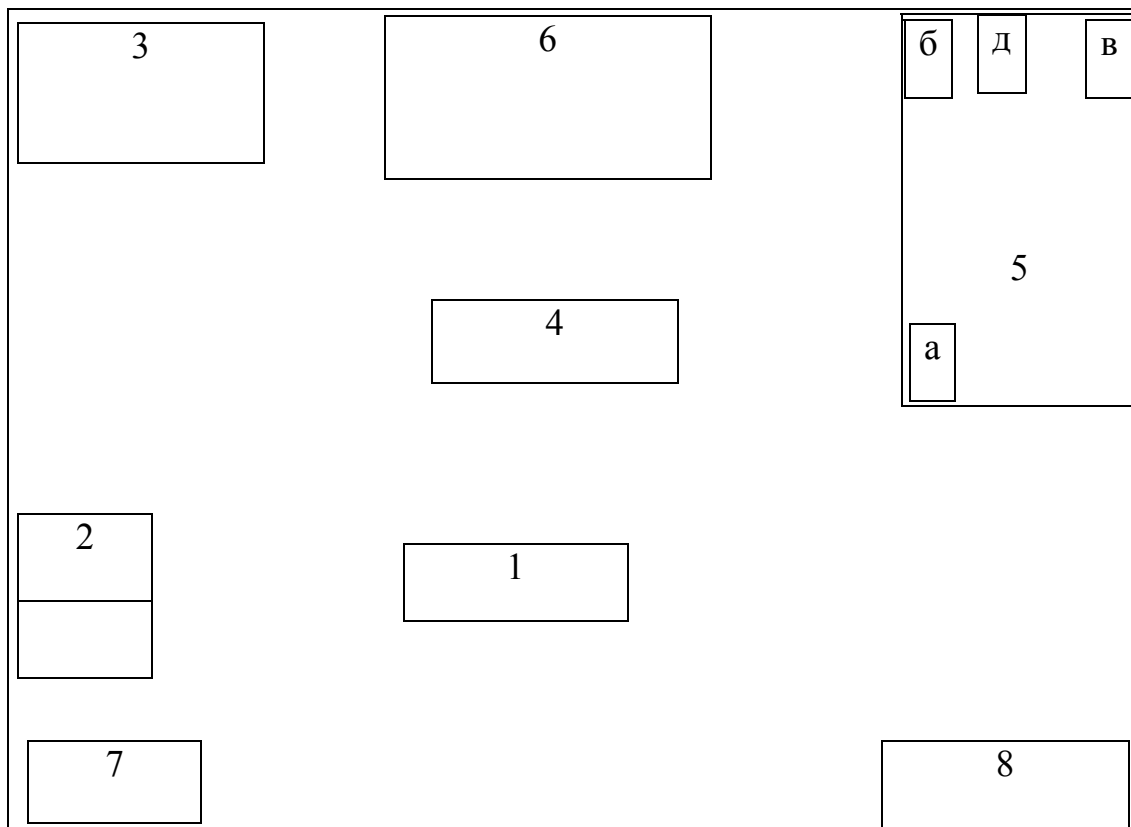
Став в с.Новоіванівка (рекреаційна зона)

Додаток Д

Експлікаційний план проекту музею – садиби

1-інформаційний стенд

2-хата, де розміщена експозиція

3-площа ремісників

4-намет з сувенірами

5-фруктовий сад; а, б, в, г-лавочки, д- криниця

6-ландшафтно-парковий майданчик

7,8-туалети

Додаток Ж
Життя селян II половини XVIII століття

Додаток 3
Розміщення експозиції (перша частина)

Додаток Є
Господарський інвентар (друга частина)

Додаток К
Проведення фестивалів

Додаток Л
Проведення майстер-клас

